

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

13 Μαρτίου 2019

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος στην Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το IOBE δημοσιεύει στην ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας. **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ: http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Ανάκαμψη του δείκτη οικονομικού κλίματος, με υποχώρηση λιανικού εμπορίου, κατασκευών και καταναλωτικής εμπιστοσύνης

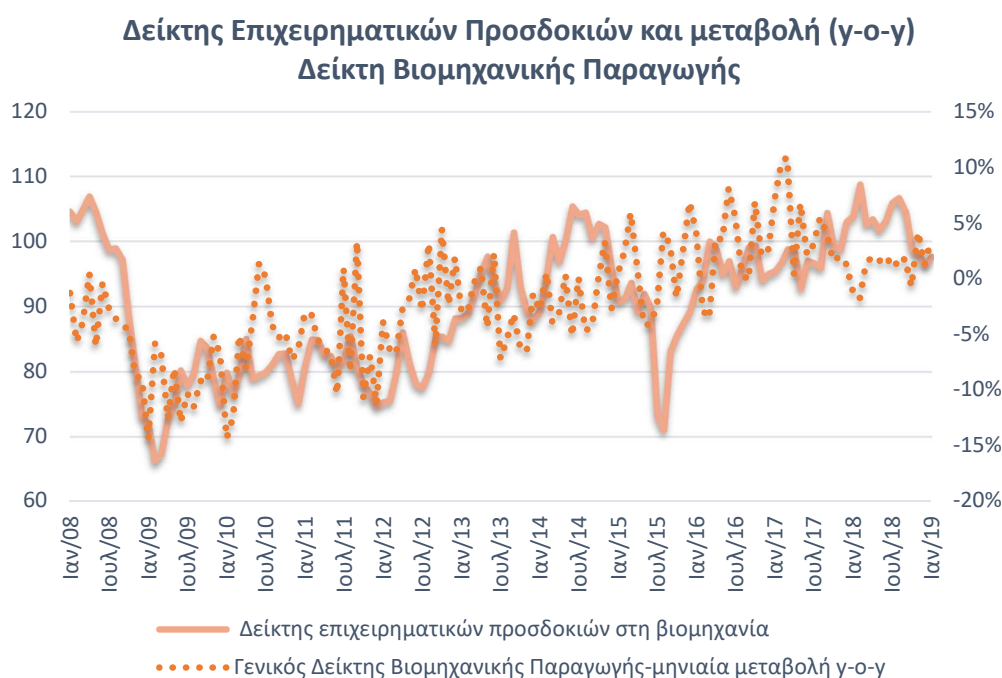
Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος κινείται ανοδικά τον Φεβρουάριο, καθώς διαμορφώνεται στις 101,3 (από 99,6) μονάδες. Αυτή είναι η υψηλότερη επίδοσή του από τον Σεπτέμβριο του 2018, όμως κινείται χαμηλότερα έναντι της περυσινής του επίδοσης. Στη Βιομηχανία και τις Υπηρεσίες καταγράφεται βελτίωση του κλίματος, σε αντίθεση με τους άλλους τομείς και ειδικά το Λιανικό εμπόριο όπου σημειώνεται διόρθωση της έντονης ανόδου που είχε καταγραφεί τον προηγούμενο μήνα. Ειδικότερα, στο Λιανικό Εμπόριο φάνηκε ότι η έντονη βελτίωση του προηγούμενου μήνα ήταν πρόσκαιρη και διορθώθηκε αμέσως. Άλλωστε, και στην πλευρά των νοικοκυριών ο σχετικός δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης επίσης διορθώνει την πορεία του η οποία ήταν συστηματικά ανοδική κατά τους προηγούμενους μήνες. Η βιομηχανία επηρεάζεται περισσότερο από το εξωτερικό περιβάλλον και την πορεία της διεθνούς ζήτησης και ο σχετικός δείκτης παρουσιάζει ανάκαμψη μετά την πρόσφατη καθοδική τάση. Συνολικά, το οικονομικό κλίμα παρουσιάζει μεικτή εικόνα το τελευταίο διάστημα. Καθώς κινούμαστε σε προεκλογική συγκυρία, οι εξαγγελίες τείνουν να βελτιώνουν τις προσδοκίες, μια τάση η οποία επαναλαμβάνεται συστηματικά σχεδόν από το 1981, από την έναρξη δηλαδή των ερευνών αυτών στην Ελλάδα. Όμως, καθώς αφενός ζήτημα του ακριβούς χρόνου των εκλογών παραμένει σε εκκρεμότητα και, αφετέρου, συντρέχουν αντίρροπες δυνάμεις στο διεθνή και εγχώριο οικονομικό κύκλο, η συνολική εικόνα είναι μεικτή παραπέμποντας περισσότερο σε στάση αναμονής των αποφάσεων και εξελίξεων.

Στη βιομηχανία όμως καταγράφεται αισθητή βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών, λόγω αισιόδοξων προβλέψεων για την παραγωγή

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία ενισχύεται τον Φεβρουάριο, μετά από μια περίοδο υποχώρησης πέντε μηνών, στις 104,1 (από 97,6) μονάδες, επίδοση ωστόσο χαμηλότερη από την αντίστοιχη περυσινή (108,7 μον.). Οι εξαγγελίες λόγω προεκλογικής περιόδου τείνουν να βελτιώνουν τις προσδοκίες, τάση που καταγράφεται συστηματικά. Οι προβλέψεις για περαιτέρω ανάκαμψη της εγχώριας οικονομίας, σε συνδυασμό με την άνοδο των εξαγωγών συνολικά δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη του εγχώριου τομέα. Η κλιμάκωση των ιδιωτικών επενδύσεων, η υλοποίηση αποκρατικοποιήσεων –

παραχωρήσεων, η χρηματοδότηση επενδύσεων στη μεταποίηση σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και η ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας ενισχύουν τις προοπτικές της εγχώριας βιομηχανίας. Από την άλλη, η επιβράδυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης, κυρίως λόγω της αστάθειας σε αναδυόμενες αγορές και των προστατευτικών εμπορικών πολιτικών στις Ηνωμένες Πολιτείες και των προκαλούμενων αντιδράσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Κίνα και τον Καναδά, επηρεάζει τις εξωστρεφείς επιχειρήσεις του τομέα.

Διάγραμμα 1. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομείς		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
Βιομηχανία (2000-2010=100)		Min	Max		2001-2018	2013	2014	2015	2016	2017	2018
		66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)		95,9	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1	102,8
2018											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4	101,7	103,1	105,9	106,6	104,5	98,9	97,9	96,4
2019											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	Ο	N	Δ
97,6	104,1										

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Οι εξαγωγές εξακολουθούν να στηρίζουν δυναμικά την εγχώρια μεταποίηση. Συγκεκριμένα, όπως αποτυπώνεται και στον παρακάτω πίνακα, οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων το 2018 ξεπέρασαν τα €13,7 δισεκ., σημειώνοντας άνοδο της τάξης του 13% σε σχέση με το 2017. Ομοίως, ανοδικά κινήθηκαν και οι συνολικές εξαγωγές (15,8%), η αξία των οποίων διαμορφώθηκε στα €33 δισεκ.

Πίνακας 2. Εξαγωγές προϊόντων, Ιανουάριος –Δεκέμβριος 2018

Προϊόν	Αξία (εκατ. €)		% Μεταβολή	% Σύνθεση	
	2018*	2017*	18*/17*	2018*	2017*
Βιομηχανικά προϊόντα	13.725,4	12.157,4	12,9%	41,6%	42,6%
Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	3.445,2	3.025,3	13,9%	10,4%	10,6%
Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	5.183,7	4.571,4	13,4%	15,7%	16,0%
Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	2.864,1	2.531,2	13,2%	8,7%	8,9%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	2.232,4	2.029,4	10,0%	6,8%	7,1%
Συνολικές εξαγωγές προϊόντων	33.021,0	28.510,6	15,8%	100,0%	100,0%

*Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

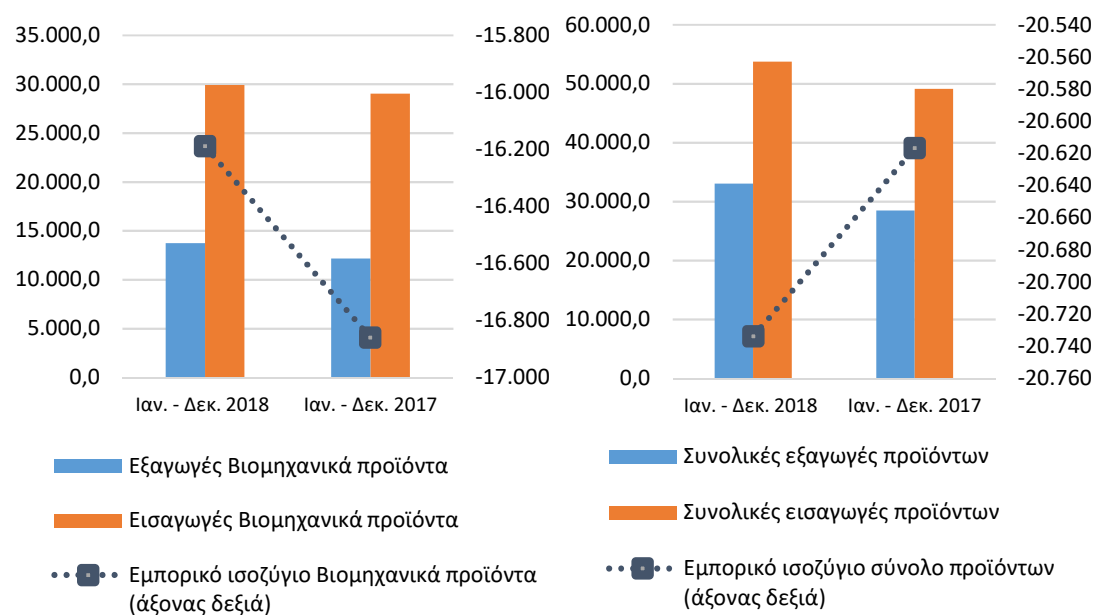
Πίνακας 3. Εισαγωγές προϊόντων, Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2018

Προϊόν	Αξία (εκατ. €)		% Μεταβολή	% Σύνθεση	
	2018*	2017*	18*/17*	2018*	2017*
Βιομηχανικά προϊόντα	29.914,9	29.018,6	3,1%	55,7%	59,1%
Χημικά προϊόντα & συναφή (μ.α.κ.)	7.780,8	7.257,8	7,2%	14,5%	14,8%
Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κατά πρώτη ύλη	6.240,8	5.721,5	9,1%	11,6%	11,6%
Μηχανήματα & υλικό μεταφορών	10.407,9	10.955,0	-5,0%	19,4%	22,3%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	5.485,5	5.084,1	7,9%	10,2%	10,3%
Συνολικές εισαγωγές προϊόντων	53.754,7	49.127,3	9,4%	100,0%	100,0%

*Προσωρινά στοιχεία

Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

Διάγραμμα 2. Εμπορικό ισοζύγιο βιομηχανικών προϊόντων και συνόλου προϊόντων

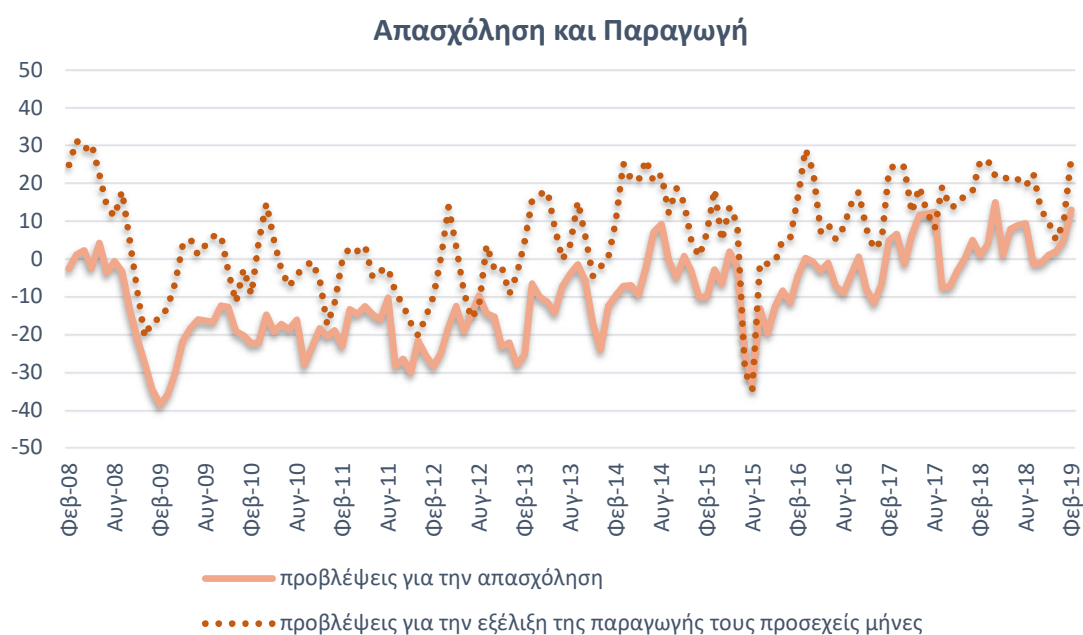
Πηγή: ΠΣΕ, Επεξεργασία IOBE

Από την άλλη πλευρά, ηπιότερη είναι η άνοδος των εισαγωγών βιομηχανικών προϊόντων σε σχέση με τις εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων το 2018 (3,1%), με αποτέλεσμα το εμπορικό έλλειμμα στα βιομηχανικά προϊόντα να περιορίζεται κατά €672 εκατ., στα €16.190 εκατ., δηλαδή κατά -3,9%. Αντίθετα, το ελλειμματικό ισοζύγιο στο σύνολο των εξαγόμενων προϊόντων έχει αυξηθεί την εξεταζόμενη περίοδο σε σχέση με το 2017 κατά 0,6% (από €20.6170 εκατ. στα €20.734 εκατ.).

Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το αρνητικό ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση ουσιαστικά δεν μεταβλήθηκε, όπως και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα, ενώ το ισοζύγιο στις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες σχεδόν τριπλασιάστηκε¹. Αναλυτικότερα:

Στις προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες, το σχετικό ισοζύγιο κέρδισε 17 μονάδες και διαμορφώθηκε στις 27, με το 36% (από 28%) των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 9% (από 18%) μείωσή της.

Διάγραμμα 3. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης στις **προβλέψεις για την απασχόληση** αυξάνεται τον Φεβρουάριο στις +13 (από +5) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης το προσεχές τρίμηνο να διαμορφώνεται στο 22% (από +18) και το 8% (από 13%) να αναμένει υποχώρηση.

Οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** ενισχύονται σημαντικά τον Φεβρουάριο (στις +29 μον. το ισοζύγιο από +10), με το 36% (από 26%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και το 7% (από 16%) μείωσή τους. Αντιθέτως, ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** υποχώρησε στις +3 (από +8) μονάδες, με το 24% (από 26%) των ερωτηθέντων να εκτιμά άνοδό τους.

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, β) τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες** και γ) τις **εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων**. Η έρευνα όμως περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Διάγραμμα 4. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

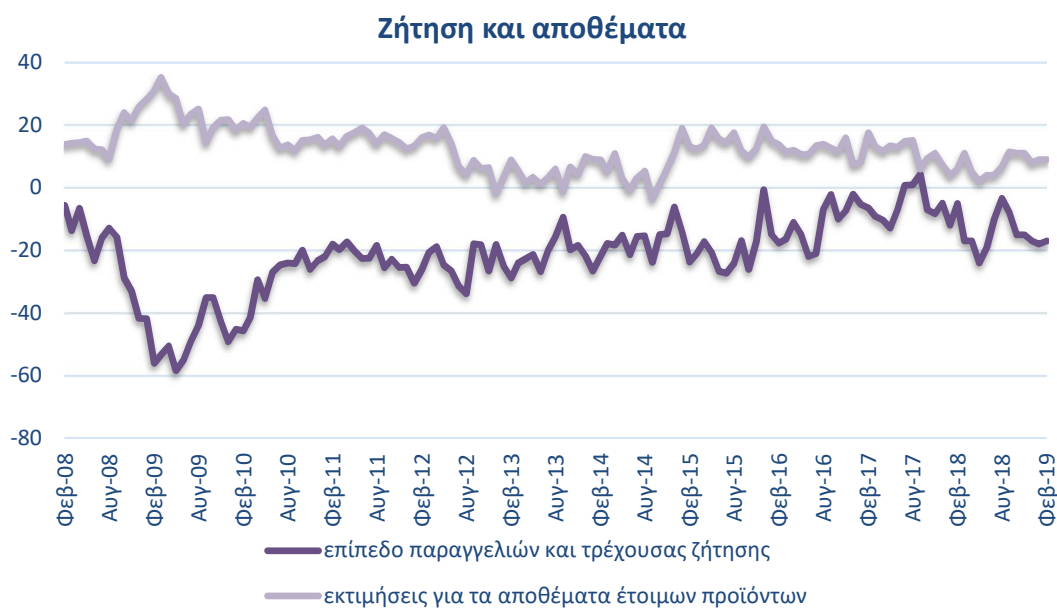
Στους δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας καταγράφονται τον Φεβρουάριο μικτές τάσεις: **οι εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** αποδυναμώνονται (+5 από +8 μον. ο δείκτης), ενώ **οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** (-17 από -21 μον. ο δείκτης) βελτιώνονται, όπως επίσης **οι προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, οι οποίες ενισχύθηκαν αισθητά (+23 από +6 μον. ο δείκτης).

Σε ό,τι αφορά το ισοζύγιο στις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών** διαμορφώθηκε στις +9 (από +5) μονάδες, με το 85% (από 79%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο. Με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, σε όρους τιμών παραγωγού στη βιομηχανία, καταγράφεται ήπια πτώση τον Ιανουάριο σε σχέση με τον Δεκέμβριο (-0,9%) ενώ σε σχέση με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο ο σχετικός δείκτης παραμένει σταθερός.

Σε **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Φεβρουάριο στις -17 μονάδες (από -18 μον.), με το 25% (από 26%) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 8% να αναφέρει το αντίθετο.

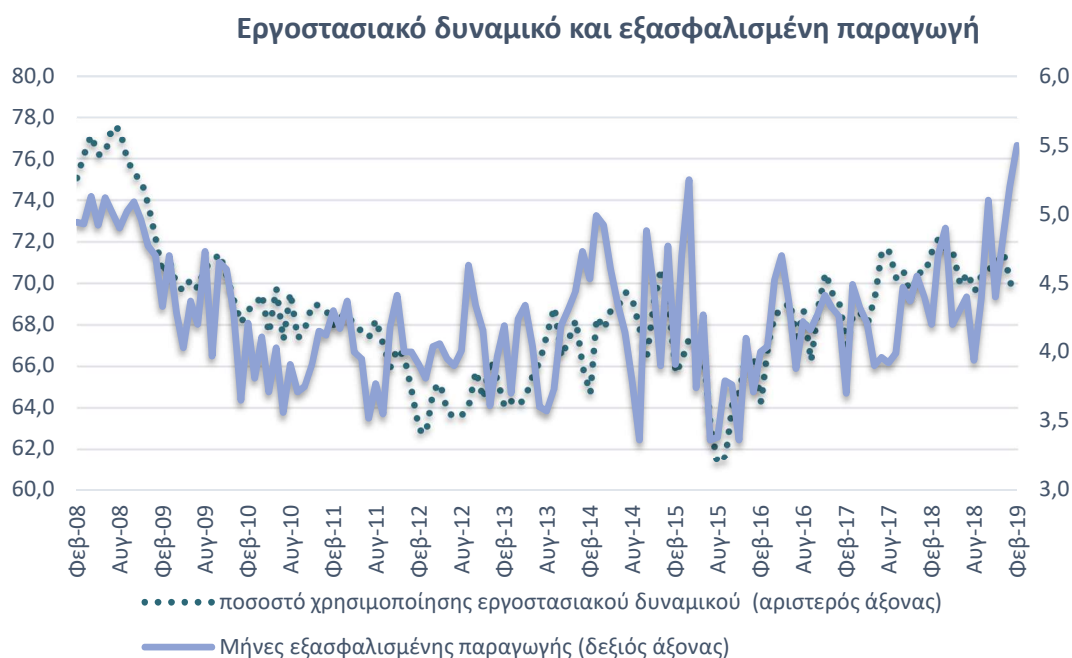
Τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό ισοζύγιο βρέθηκε στο ίδιο επίπεδο, στις +9 μονάδες, με το 16% (από 18%) των επιχειρήσεων να αναφέρει εκ νέου υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 7% (από 9%) να δηλώνει το αντίθετο.

Διάγραμμα 5. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 6. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής

Πηγή: IOBE

Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 5,5 (από 5,2) μήνες, με το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** να παραμένει αμετάβλητο, στο 70,0%. Όπως έχει ήδη επισημανθεί και σε προηγούμενα δελτία, μετά το καλοκαίρι του 2015, η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού έχει ενισχυθεί σημαντικά, κινούμενη συνήθως πάνω από το 70%, λόγω της αυξημένης παραγωγής.

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι μικτές. Αναλυτικά:

Σε επίπεδο βασικών τομέων, η τάση των προσδοκιών στα **Καταναλωτικά αγαθά** είναι αντίστοιχα ανοδική με το συνολικό δείκτη στη Βιομηχανία, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 101,5 (από 95,6) μονάδες, με βελτίωση σε όλες τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, ιδίως στην παραγωγή τους προσεχείς 3-4 μήνες. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης καταγράφει μια ήπια βελτίωση στις -12 (από -17) μονάδες, ενώ ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή κινείται στις +20 (από +5) μονάδες, με το δείκτη εκτιμήσεων των αποθεμάτων να αυξάνεται ελαφρά στις +6 (από +4) μονάδες. Η τάσεις στις εξαγωγές είναι ανοδική, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των -6 μονάδων βελτιώνεται αισθητά, στις +10 μονάδες. Τέλος, οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν εξασθένιση, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +2 (από +8) μονάδες και το 91% (από 77%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει μεταβολές τους.

Αντιθέτως στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά** ο δείκτης μειώνεται στις 95,1 (από 104,6) μονάδες, λόγω της επιδείνωσης των παραγγελιών και της ζήτησης. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή μειώνεται στις +18 (από +22) μονάδες, ενώ ο αρνητικός δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξασθενεί περαιτέρω, στις -24 (από -12) μονάδες. Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα καταγράφει βελτίωση στις 28 (από +17) μονάδες ο δείκτης, ενώ οι εξαγωγικές προοπτικές παραμένουν σταθερές. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης ο δείκτης παραμένει σταθερός, στις 57 μονάδες, ενώ ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +21 (από +17) μονάδες, με 4 στις 5 επιχειρήσεις να αναμένουν σταθερότητα.

Τέλος, ανοδικά κινείται ο δείκτης στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, στις 109,6 (από 98,1) μονάδες, πρωτίστως λόγω της ενίσχυσης των προσδοκιών για τις πωλήσεις τους τους 3-4 ερχόμενους μήνες. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης παραμένει σταθερό, στις -20 μονάδες, ενώ οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα σημειώνουν μείωση +6 (από +12 μονάδες) ο δείκτης. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή αυξάνεται κατά 26 μονάδες, στις +38, ενώ η τάση για τις εξαγωγές είναι ανοδική, με τις προβλέψεις για την απασχόληση να βελτιώνονται, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη +1 (από -1) μονάδα. Το ισοζύγιο στις προσδοκίες για τις τιμές βελτιώνεται αισθητά στις +14 (από -2 μον.), με το 17% (από 8%) των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδό τους και ένα 4% (από 10%) να προσδοκά αντίθετα μείωση.

Διάγραμμα 7. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα Καταναλωτικά, Κεφαλαιουχικά και Ενδιάμεσα αγαθά
(2000-2010=100)

Πηγή: ΙΟΒΕ